

Antón Costas

Ajust d'expectatives polítiques

Ha canviat alguna cosa en la política espanyola després dels resultats electorals d'aquest diumenge? És més fàcil ara formar govern? Aparentment no. Amb els seus ajustos a l'alça i a la baixa en el nombre de diputats, les noves eleccions deixen el mateix escenari bàsic que el 20-D: quatre no-guanyadors. Per si sols, o en blocs ideològics, no estan en condicions aritmètiques de formar govern.

Però des d'una altra perspectiva, les coses sí que han canviat. Les noves eleccions han corregit les expectatives presidencialistes dels uns i els altres i les han ajustades a la realitat. Mariano Rajoy ha augmentat el seu suport, però la seva expectativa de majoria queda delimitada. Albert Rivera ha vist retallades les expectatives de ser determinant i condicionar la continuïtat de Rajoy. Pablo Iglesias ha de deixar de pensar a volar com un ocell predador per conformar-se, de moment, amb el vol gal·linaci al corral de l'oposició. Per la seva banda, Pedro Sánchez ha aconseguit contenir l'expectativa a la baixa del PSOE i aturar el *sorpasso* d'Iglesias. És un triomf moral important. Però no li permet aspirar a la investidura, encara que sí a ser decisiu i determinant en la formació de govern.

Els resultats a Catalunya, el País Basc, Galícia i Andalusia han produït també un ajust d'expectatives.

Els partits nacionalistes han comprovat que els resultats del 26-J han revalidat l'existència de noves formacions que han limitat les seves expectatives hegemòniques. I a Andalusia han estat un correctiu per a les expectatives de Susana Díaz.

Per tant, aquestes noves eleccions han estat una revalida que ha posat les expectatives d'uns i altres al seu lloc. Aquest ajust hauria de ser determinant per evitar unes terceres eleccions. Ara no hi ha excuses. Els ciutadans tenim dret a tenir govern. I els partits tenen l'obligació constitucional d'aconseguir-ho.

A. COSTAS, *catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona*

Les fórmules poden ser diverses. El criteri hauria de ser el de formar govern amb la regla de la majoria de 176 diputats, o permetre, per activa o passiva, que d'altres el formin. No val la conducta de gos de l'hortolà.

La fórmula d'un govern de gran coalició és aritmèticament possible, però políticament inimaginable. Pedro Sánchez sap que l'experiència europea de gran co-

Ara no hi ha excuses: els ciutadans tenim dret a tenir govern; els partits tenen l'obligació d'aconseguir-ho

alició és perversa: el peix gran es menja el xic. D'altra banda, entrar al govern voldria dir deixar l'oposició d'esquerra a Podem. Per les dues raons, en les properes eleccions es podria trobar el que els va passar als socialistes grecs: van desaparèixer com a govern i com a oposició.

Per raons semblants tampoc no li convé buscar un govern tipus bloc d'esquerra a la portuguesa. Al marge que l'aritmètica parlamentària el dificulta, seria una amalgama de formacions polítiques

JAVIER AGUILAR

d'esquerra juntament amb nacionalistes, independentistes i regionalistes. Una coalició contra natura i de resultat incert.

Però Pedro Sánchez sí que pot articular un suport passiu des del Parlament a un govern en minoria de Mariano Rajoy. Es tractaria d'obligar-lo a comprometre's amb una acció de govern reformista a termini convingut, ja sigui mitjançant una moció de confiança o de censura arribat aquell termini. Això li permetria exercir una tasca indirecta de govern i no deixar l'oposició a Podem. Alhora que guanyar temps per veure si en les properes eleccions ressorgeix com l'au fènix dels escorços de l'actual foguera interna.

Però és Mariano Rajoy qui ha de prendre la iniciativa de buscar aquest suport passiu oferint un programa de govern amb mesures reformistes. No es pot basar simplement en el fet que "el més votat té dret a governar". En democràcies parlamentàries com la nostra, és president el qui té més nombre de diputats propis o/i d'altres. Ja sigui amb un suport actiu o passiu.

La fórmula d'un govern en minoria amb suport passiu parlamentari de control està d'acord amb els dos tipus de polítiques que ha de dur a terme el govern. D'una banda, la gestió dels assumptes del dia a dia, que no exigeix grans coalicions sinó suports puntuals. De l'altra, la política de reformes, que implica canvis en les regles de joc de la política o pactes sobre polítiques de llarg termini (pensions, educació, sanitat, Unió Europea). Per a aquest segon tipus de polítiques cal basar-se en un axioma indiscutible: no es poden dur a terme si no és amb el suport, almenys, dels dos grans partits. I en algun cas comptant amb els partits nacionalistes.

Però aquest suport no ha de ser per força un govern de coalició, sinó mitjançant la fórmula d'un govern en minoria avalat de forma passiva des del Parlament per una coalició de control de la mateixa acció de govern. En qualsevol cas, sigui com sigui, tenim dret a tenir finalment un govern.●

Pilar Rahola

El verb 'afinar'

Quan els ciutadans han pogut escoltar enregistraments on un ministre parla d'afinar fiscals, filtrar acusacions i destruir opositors, les coincidències les carrega el diable. I les coincidències, en aquest cas, són tan desvergonyides que malpensar esdevé pura auto-defensa.

Primer, perquè certament han existit les notícies falses contra líders catalans, afavorides des de les clavegueres de l'Estat, segons és presumpte; i segon, perquè l'Executiu ha forçat de tal manera fiscals i Constitucional, en la seva lluita frontal contra l'independentisme, que hem perdut la capacitat d'indignació. Si afegim que aquest tipus de pràctiques són premiades a les urnes, res no és sorprenent.

I les coincidències són com un cove. Passen dos dies des de la victòria del PP i el jutge envia a judici el 9-N, asseient a la banqueta un expresident i dues exconselleres. Per descomptat, segur que és una felicitat casualitat; segur que no es va aixecar cap telèfon per aconsellar que la decisió es donés a conèixer justet després de les eleccions; segur que els jutges seran lliures com ocellets en un judici polític d'aquesta categoria, i segur que ningú no va intervenir en res perquè, gràcies a les converses de *maese* ministre, sa-

Ja és una preciosa casualitat que, dos dies després de la victòria del PP, el jutge envia Mas a judici

bem que això de pressionar la justícia no existeix a Espanya. Només s'afinen fiscals. I és així com, gràcies a aquesta democràcia gruyère, s'espera a passar unes eleccions per portar al banc dels acusats un molt honorable per haver fet una protesta pacífica en defensa de la democràcia. Per descomptat, una punyetera casualitat, la mateixa que filtrar informacions falses sobre comptes suïssos en plena campanya electoral.

Com que la bondat tendeix a la perfecció, la cosa coincideix amb una altra notícia preciosa: el blindatge de PP, PSOE i Ciutadans perquè el ministre xerraire no comparegui en seu parlamentària per donar explicacions. I això que semblava que Sánchez i Rivera demanaven la dimissió del ministre, però devia ser un miratge de campanya electoral. És a dir, Espanya és un país que, mentre blinda un ministre que presumptament ha utilitzat el càrrec per conspirar contra opositors, acusa penalment un president per posar urnes simbòliques.

Certament, les casualitats a Espanya són extraordinàries.

I així va la cosa, el PP guanya, se sent impune, no endebades res del que ha fet no li significa cap desgast, i a partir de la victòria les coses passen per casualitat. Amb aquestes alegries a la motxilla, no hi ha cap cap dubte que el judici contra Mas, Ortega i Rigau no tindrà cap intenció política, que no seran perseguits per les seves idees i que considerar-los delinqüents per protestar pacíficament formarà part de la lògica d'una democràcia. Són tantes les evidències que l'Estat espanyol gaudeix d'independència de poders i que no hi ha persecució política que les casualitats són això, simples casualitats. O seran causalitats?●

M. Àngels Viladot

Quina contradicció!

Avui dia, a les Espanyes hi ha setze vegades més morts per contaminació que per accidents de trànsit. Són dades esfereïdores, però també paradoxals, si tenim en compte el recent atorgament del premi Princesa d'Astúries a les Nacions Unides, precisament per les seves lloables accions en contra del canvi climàtic. Hem d'entendre que es tracta d'un gest per millorar la imatge d'Espanya? Perquè, a veure, quines accions efectives fan els nostres dirigents, per combatre l'esmentat canvi climàtic?

Des de fa anys, el 16 de juny se celebra el dia mundial per combatre la desertització. I és que les Nacions Unides estimen que 60 milions d'africans es poden veure forçats en cinc anys a abandonar les seves

llars i les seves terres, engolides pel desert colossal.

Què hem de fer? En general, la crisi climàtica ens inquieta (fixem-nos que en parlem dia sí dia també), però, i és lògic, molt menys que les qüestions que malmeten de forma tangible el nostre benestar (la penúria econòmica, l'atur...). Sospito que davant del senyor climàtic no sabem ben bé com ens hem de comportar. Potser i de manera inconfessa pensem que "ja ens ho resoldran". Però, qui? Els governs no són res sense nosaltres i nosaltres no som res sense els governs.

Ara és l'hora de les ciències socials i les humanitats. Al meu entendre hauríem de fer un pas endavant i assumir la tasca d'empènyer els governants i les institucions a fer-se càrrec i prendre's seriosament aquesta responsabilitat amb el pla-

neta en general i amb el nostre futur individual i col·lectiu en particular. Una presa de consciència decidida en aquest tema segurament implica un replantejament dels nostres sistemes de valors i de creences, i un compromís ferm amb el futur. Les energies renovables (per exemple, els parcs eòlics) podrien ser una oportunitat econòmica per moltes indústries i empreses. La quantitat de nous llocs de treball foren manà del cel.

No hauria estat més coherent que, vista la situació a Espanya, les Nacions Unides haguessin renunciat al premi? No hauria estat un gest de pressió important perquè Espanya compleixi el protocol de Kyoto? De moment, des del 2008, el Govern espanyol ha hagut de pagar (amb diners nostres) més de 800 milions per compensar l'excés d'emissions.●

M.A. VILADOT, *psicòleg social i escriptora*